

1. VERSLAG OVER HET RECHTSPREKEN IN HET RECHTSGEBIED VAN HET HOF VAN BEROEP GENT

Mijnheer de Minister,
Mijnheer de Eerste Voorzitter,
Geachte genodigden in al uw titels en hoedanigheden,
Beste collega's,

Artikel 345, 3^e lid, van het Gerechtelijk Wetboek heeft vijf Potpourriwetten overleefd en dus zal ik u allen naar goede gewoonte kort onderhouden over de rechtsbedeling door de verschillende instanties van het rechtsgebied Gent.

Verwacht dit jaar geen lange uiteenzetting. Met het College van hoven en rechtbanken is immers overeengekomen de opgevraagde gegevens tot een minimum te beperken. Het heeft er mijn statistische analisten nochtans niet van weerhouden ook dit jaar een mooi overzicht samen te stellen, waarvoor mijn oprechte dank.

Het gedetailleerd cijfermateriaal zal u overigens vanaf vandaag ook op de website van het openbaar ministerie kunnen terugvinden.

*

Algemeen kunnen we stellen dat er binnen de meeste instanties van ons ressort sprake is van een dalende trend.

*

Uiteraard springt de daling van het aantal assisenzaken het meest in het oog. In 2016 was er slechts sprake van één verwijzing naar assisen tegenover 9 in 2015 en 18 in 2014. Het aantal arresten in die materie kende een evenredige daling van 14 in 2014 over 17 in 2015 naar slechts 8 in 2016. De impact van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 februari 2016, beter gekend als Potpourri II, is hier onbetwistbaar.

Het hof van beroep heeft de vrijgekomen capaciteit nuttig besteed, zoals we kunnen afleiden uit de evolutie van de cijfers:

- het aantal hangende burgerlijke zaken is gedaald
- de stock aan burgerlijke zaken is drastisch gedaald
- het aantal hangende correctionele zaken is drastisch gedaald
- de stock aan nog in te leiden correctionele zaken is thans zelfs onbestaande
- de categorie jeugd- en familiezaken volgt in grote lijnen dezelfde tendens

Ik wens evenwel te benadrukken dat het aantal nieuw ingeleide zaken niet evenredig gedaald is. Dit brengt mij tot het besluit dat uw Hof een mooie inhaalbeweging heeft gemaakt, vooral in de correctionele kamers maar toch ook al in de burgerlijke kamers. In de correctionele kamers kan men bezwaarlijk nog spreken van gerechtelijke achterstand.

*

Bij de rechtbanken van eerste aanleg is het aantal nieuw ingeleide burgerlijke zaken op twee jaar tijd gehalveerd. Dit is uiteraard hoofdzakelijk het gevolg van de oprichting van de familierechtbank. Relevanter voor 2016 is de vaststelling dat er in die familierechtbanken in 2016 een daling van de input ten opzichte van 2015 is; daartegenover staat een stijging van de output. Een gunstige evolutie dus.

Het totaal aantal nieuw ingeschreven correctionele zaken kent een daling ten opzichte van 2014, het jaar van de gerechtelijke hervorming, maar een stijging ten opzichte van 2015. Eén van de oorzaken voor de tijdelijke daling van het aantal nieuw ingeschreven correctionele zaken in 2014 was vermoedelijk de hervorming van het gerechtelijk landschap die de parketten noopte tot aanpassing van tal van werkprocessen, lokale afspraken en al even lokale documenten.

Het aantal eindvonnissen in strafzaken blijft daarentegen in een meerderheid van de afdelingen verder dalen. Ik erken dat deze tendens mij zou verontrusten, ware er niet de vaststelling dat ook de stock van het aantal correctionele zaken in behandeling daalt.

Een uitzondering op de dalende trend vormen de jeugdzaken. Er is een duidelijke stijging van het aantal bij de jeugdrechtbank ingeleide protectionele zaken.

*

Wat de rechtbanken van koophandel betreft, is er een lichte daling van het aantal nieuw ingeleide zaken waar te nemen. Over het aantal hangende zaken werd mij geen informatie meer verstrekt.

*

Wat de vredegerichten betreft, is er een lichte stijging van het aantal nieuw ingeleide zaken die gepaard gaat met een sterke stijging van het aantal afgesloten zaken.

*

Wat de politierechtbanken betreft, bekwam ik geen informatie over het aantal nieuw ingeleide burgerlijke zaken. Het aantal inleidingen in strafzaken kent op de politierechtbanken wel een daling.

*

Wat het openbaar ministerie betreft, is de algemene tendens een daling van het aantal nieuw ingeschreven strafzaken in alle afdelingen van beide parketten.

Er is evenwel één uitzondering. De hoger vermelde stijging van het aantal bij de jeugdrechtbank ingeleide protectionele zaken is een duidelijke afspiegeling van de toename

van het aantal dossiers bij de jeugdparketten. Daar geldt de stijgende tendens overigens zowel voor de als misdrijf omschreven feiten als voor de verontrustende opvoedingssituaties.

Gelet op de daling van het aantal nieuwe zaken ga ik niet nader in op de cijfers met betrekking tot technische of opportuniteitssepots of andere afhandelingswijzen zoals dagvaarding, minnelijke schikking of bemiddeling in strafzaken. Zij volgen immers de algemene tendens.

Sta mij wel toe heel even stil te staan bij een afhandelingswijze die de laatste maanden bijna constant op een negatieve wijze in de pers is gekomen: de verruimde minnelijke schikking.

Binnen ons rechtsgebied werd de verruimde minnelijke schikking sedert eind 2011 steeds toegepast conform de vigerende wetgeving, m.a.w. op de wijze die de wetgever zelf had bepaald. Naarmate de expertise van de bevoegde magistraten toenam, steeg ook het aantal op die wijze afgehandelde dossiers, althans tot op het ogenblik dat het College van procureurs-generaal besliste de toepassing op te schorten ten gevolge van het u welbekende arrest van het Grondwettelijk Hof.

Op activistische wijze - over dit begrip later meer – hebben de rechtbanken binnen ons ressort ook na het arrest van het Grondwettelijk Hof op grondwetsconforme wijze een aantal verruimde minnelijke schikkingen gevalideerd. Dit alles heeft tot op heden, wat ons rechtsgebied betreft, de Belgische Staat meer dan 35 miljoen Euro opgeleverd bovenop de meer dan 80 miljoen Euro aan extra bedragen die in deze zaken door de fiscus, de RSZ of eventuele benadeelden konden worden teruggevorderd.

Verschillende dossiers, waarvan de behandeling voor de hoven en rechtbanken anders mogelijks nog jaren had aangesleept en waarin men in het kader van de strafuitvoering wellicht op tal van hinderpalen was gebotst, konden zo op een efficiënte en voor de Belgische overheid financieel voordelige wijze afgesloten worden. Het wegvallen van een aantal gerechtelijke procedureslagen heeft voor de magistraten van de hoven en rechtbanken van ons ressort extra ruimte gecreëerd om andere dossiers versneld tot een goed einde te brengen, zoals ook blijkt uit de reeds aangehaalde cijfers.

Het recent aangekondigde initiatief van de minister van Justitie om in de nabije toekomst een ontwerp van reparatiewet in deze materie in het parlement in te dienen, dient dan ook toegejuicht te worden.

*

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

De uiteenzetting van substituut-procureur-generaal Frederic Vroman zal de minister overigens bijkomende inspiratie geven voor nieuwe potpourriwetten, ook al vermoed ik dat deze benaming met de vijfde potpourriwet ter ziele is gegaan.

Met uw goedvinden, mijnheer de Eerste Voorzitter, geef ik collega Vroman nu graag het woord voor zijn rede over de noodzaak van rechterlijk activisme in het jeugdrecht.

2. Over de noodzaak tot rechterlijk activisme in het jeugdrecht

Inleiding

Tijdens het voorbije gerechtelijk jaar is er heel wat te doen geweest over beweerdelijk activistische rechters die wereldvreemd werden genoemd of omgekeerd over beweerdelijk wereldvreemde rechters die activistisch zouden zijn geweest. Denk maar aan de uitspraak van de raad voor vreemdelingenbetwistingen over een Syrisch gezin dat asiel in België wou aanvragen vanuit het buitenland en aan een Franstalige jeugdrechter die door een burgemeester wereldvreemdheid werd verweten omdat de jeugdrechter de ogen zou gesloten hebben voor het radicaliseringsproces waarin de jongere zich zou bevinden. In de media werden er discussies gevoerd door politici, zelfverklaarde specialisten en echte specialisten, juristen van allerlei slag en zelfs door magistraten – waarmee ik natuurlijk niet bedoel dat de magistraten niet onder de categorie juristen zouden thuis horen. Er werden ook enkele studiedagen over dit thema georganiseerd. De opening van het gerechtelijk jaar 2017-2018 lijkt dan ook een goede gelegenheid te zijn om enkele bedenkingen te formuleren over het zogenaamd rechterlijk activisme en de wereldvreemdheid van de magistraten die daar stevast aan wordt gekoppeld. Ik zal dit thema benaderen vanuit het jeugdrecht. Ik zal proberen aan te tonen dat de noodzaak tot rechterlijk activisme van magistraten, zeker van de jeugdmagistraten, zijn oorsprong vindt in de slecht opgestelde wetgeving.

Maar *first things first*. Wat zijn eigenlijk activistische rechters? Men bedoelt evident niet actieve rechters – hoewel men toch enige activiteit aan de dag moet hebben gelegd om het etiket activistisch opgespeld te kunnen krijgen. Rechterlijk activisme is een vertaling van de Engelse term *judicial activism*. Deze term werd en wordt gebruikt om de houding van het Amerikaanse Supreme Court ten aanzien van de Amerikaanse politieke instellingen als het Congres en de President te omschrijven.¹ In de Oxford Companion to the Supreme Court of the United States wordt *judicial activism* als volgt omschreven: *the charge that judges are going beyond their appropriate powers and engaging in making law and not merely interpreting it. Against this position is placed the ideal of judicial restraint, which counsels judges to resist the temptation to influence public policy through their decisions and decrees.*² Het activisme van de rechters van het Supreme Court wordt vaak gelinkt aan hun politiek etiket, democraat of republikein en aan de hoop van degenen die hen voordragen en benoemen dat er bepaalde vaste rechtspraak over politiek beladen onderwerpen, zoals bijvoorbeeld abortus of het homohuwelijk, in de ene of de andere zin wordt gewijzigd.

De term rechterlijk activisme is ondertussen ook in Europa gemeen goed geworden. In de Nederlandse rechtsleer bijvoorbeeld is de term zeer goed ingeburgerd. Dit komt wellicht

¹ F.C.L.M Jacobs en C.W. Mars, *Rechtsvinding en de grondslagen van het recht*, Koninklijke Van Gorcum BV, Assen, 2003, 128-130.

² Gary McDowell, *The Oxford Companion to the Supreme Court of the United States* (2 ed.) Oxford University Press, 2005, 525.

doordat daar een heus Montesquieu Instituut bestaat.³ In de Belgische rechtsleer wordt iets spaarzamer gebruik gemaakt van de term en benadert men de problematiek vanuit de bespreking van het principe van de scheiding der machten.⁴ Rechterlijk activisme heeft betrekking op de autonomie die de rechter zich toekent ten opzichte van het politiek gezag: hij is activistischer naar gelang hij zich minder gelegen laat liggen aan standpunten en houdingen ingenomen door andere staatsorganen. Wat rechterlijk activisme is, hangt af van de idee die men heeft over de taak van de rechter.⁵ De inhoud van het begrip is dus per definitie evolutief. Vandaag de dag gaan we er vanuit dat rechtsvorming nodig is om grondrechten te kunnen verwezenlijken. De rechter moet dan ook op andere gronden dan alleen de wet kunnen oordelen. Dat geldt zeker ten aanzien van de bescherming van zwakkeren en minderheden in onze maatschappij. Hun belangen zijn niet altijd beschermd door de meerderheidsbesluitvorming. Rechtsbescherming en rechtsvorming zijn in deze optiek dan ook niet van elkaar te onderscheiden.⁶ Over het algemeen geldt volgens mij trouwens hoe hoger het rechtscollege hoe activistischer het is. Dit is evident geen verwijt maar een vaststelling en een logisch gevolg van hetgeen de grondwetgever en de wetgever zelf wil. Zo heeft het Hof van Cassatie de taak te controleren of de rechters de wet, de algemene rechtsbeginselen en de hogere verdragen correct hebben toegepast en het Grondwettelijk Hof gaat na of de wet in overeenstemming is met de grondwet en de supranationale rechtsnormen zoals vastgelegd in bijvoorbeeld het EVRM, het Handvest van de Europese Unie en het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. Dit geldt nog meer voor de supranationale rechtscolleges zoals het EHRM en het Hof van Justitie die op basis van soms vage algemene beginselen opgenomen in hun oprichtende verdragen daadwerkelijk pseudo-wetgeving gaan ontwikkelen die de nationale wetgevers verplicht om wetten te gaan veranderen.⁷ Rechterlijk activisme wordt het meest zichtbaar wanneer onze hoogste rechtscolleges hun vaststaande rechtspraak gaan wijzigen. Ik zal een voorbeeld geven dat geschikt is voor deze plechtige gelegenheid waarbij straks de advocaten-stagiairs de eed zullen afleggen.

Ik denk aan het arrest Salduz van 27 november 2008 van het EHRM.⁸ Voor dit arrest was er unanimitie in de Belgische rechtspraak dat het recht op een eerlijk proces niet geschonden werd doordat de gearresteerde verdachte niet bij zijn eerste verhoor bij de politiediensten

³ Zie www.montesquieu-instituut.nl

⁴ Vb. M. STORME. "Betekenis en statuut van de rechterlijke macht als staatsmacht", *TPR* 1996, 1358; A. ALEN, L.J. WINTGENS, *De Trias Politica ruimer bekeken*, Larcier, Brussel, 2000.

⁵ L. VERHEY, "De rechter en politieke partijen: ruimte voor rechterlijk activisme?", 231 in C.M. ZOETHOUT, J.H. REESTMAN, A.J. NIEUWENHUIS (red.), *Rechterlijk activisme - Opstellen aangeboden aan prof. mr. J.A. Peters*, Ars Aequi Libri, 2011, 310 p.

⁶ J.A. PETERS, S. DANIELS, "De rol van de rechter bij leven en dood", 207-208 in A.C. HENDRIKS, J.H. HUBBEN, J. LEGEMAATE, B. SLUIJTERS (red.), *Grondrechten in de gezondheidszorg: liber amicorum voor prof. mr. J.K.M. Gevers*, Bohn Stafleu van Loghum Houten, 2010, 264 p.

⁷ T. KOOPMANS, "Rechterlijk activisme in Europeesrechtelijk perspectief", 31 ev. in P. DIJK, *De relatie tussen wetgever en rechter in een tijd van rechterlijk activisme*, Koninklijke Nederlandse Akademi van wetenschappen, Amsterdam, 1989.

⁸ EHRM (gr. k) 27 november 2008, nr. 36391/02, Salduz/Turkije.

kon genieten van de bijstand van een advocaat⁹. Wat vaak wordt vergeten is dat ook het EHRM zelf eerst deze mening was toegedaan. In het arrest van 26 april 2007 besliste de tweede afdeling van het EHRM in dezelfde Salduz-zaak eerst dat het recht op een eerlijk proces niet was geschonden.¹⁰ De geschiedenis leert ons dat de Grote Kamer van het EHRM duidelijk een andere mening was toegedaan. De wetgever diende uiteindelijk in te grijpen. De Salduz-wet trad in werking op 1 januari 2012.¹¹ De wet moest dan opnieuw worden aangepast onder invloed van de verder evoluerende rechtspraak van het EHRM en van wetgevende initiatieven vanuit de Europese Unie. De wet van 21 november 2016 betreffende bepaalde rechten van personen die worden verhoord trad in werking op 21 november 2016.¹² Dankzij het EHRM worden sindsdien vele advocaten-stagiairs, ook bij nacht en ontij, opgeroepen om verdachten bij te staan bij hun verhoor.

Wanneer de woorden “activistische en wereldvreemde rechter(s)” door de media of politici worden gebruikt, is dit echter meestal niet om hun goedkeuring uit te drukken dat de geviseerde rechter in kwestie zijn taak als vormgever van het recht naar behoren heeft vervuld. Het tegendeel is waar. Men gebruikt deze woorden om de beslissing van de rechter in vraag te stellen. Men is van oordeel dat de rechter zich op de stoel van de wetgever heeft geplaatst en zijn persoonlijke visie heeft toegepast in plaats van die van de wetgever of dat de visie van de rechter niet aansluit op die van dé samenleving. Vaak wordt dan ook nog de angst uitgedrukt voor een *gouvernement des juges*. Zijn er dan geen activistische rechters of wereldvreemde rechters? Die zullen er ongetwijfeld zijn maar de ervaring is dat het maar zelden voorkomt dat een rechter doelbewust daadwerkelijk de grenzen van zijn wettelijke mogelijkheden om de wet te interpreteren aan de hand van de grondwet en de supranationale verdragen overschrijdt. Zelfs in de gevallen dat dit zou gebeuren, zijn er nog steeds het hof van beroep en het Hof van Cassatie om indien nodig, al dan niet op vordering van het openbaar ministerie, te remediëren aan dit activisme. Zoals onze minister van Justitie het treffend uitdrukte in het journaal naar aanleiding van de mediareel in de zaak van het Syrisch gezin dat asiel aanvroeg in België, *heeft een rechter in een concrete zaak altijd gelijk tot een hogere rechter hem ongelijk geeft*.

⁹ Zie hierover J. VAN GAEVER, “Evaluatie van de evolutie van de Salduz-rechtspraak”, *T.Strafr.* 2010, afl. 5, 235-236

¹⁰ EHRM (2de afdeling) 26 april 2007, nr. 36391/02, Salduz/Turkije.

¹¹ Wet van 13 augustus 2011 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, om aan elkeen die wordt verhoord en aan elkeen wiens vrijheid wordt benomen rechten te verlenen, waaronder het recht om een advocaat te raadplegen en door hem te worden bijgestaan, *BS* 5 september 2011.

¹² Wet van 21 november 2016 betreffende bepaalde rechten van personen die worden verhoord, *BS* 24 november 2016

Toepassingen uit het jeugdrecht

Ik zal nu enkele voorbeelden trachten te geven waaruit volgens mij blijkt dat het rechterlijk activisme van jeugdmagistraten vooral is ingegeven door de gebrekkige kwaliteit van de wetgeving.

Dat er ook nog zo iets als minderjarigen bestaan wordt namelijk door de wetgever in zijn hervormingsdrift van de laatste jaren soms over het hoofd gezien. Dit heeft alles te maken met een keuze die de wetgever heeft gemaakt bij het tot stand komen van de jeugdbeschermingswet in 1965. Artikel 62 van de jeugdbeschermingswet is de boosdoener. Volgens dit artikel zijn de wetsbepalingen betreffende de vervolgingen in correctionele zaken van toepassing op minderjarigen die vervolgd worden voor een als misdrijf omschreven feit wanneer de jeugdbeschermingswet geen bijzondere procedureregels bepaalt. Men moet dus kijken naar het wetboek van strafvordering. Op basis van artikel 63*bis* *iuncto* 62 jeugdbeschermingswet geldt dit ook voor de minderjarigen die het voorwerp uitmaken van een gerechtelijke procedure op basis van het decreet integrale jeugdhulp¹³ (de zogenaamde vos-situaties). De wetgever verantwoordde in 1963 zijn keuze voor deze verwijzingsregel als volgt en ik citeer: *Het ware ongetwijfeld wenselijk dat voor de jeugdrechtbanken een speciale rechtspleging kon worden bewerkt. Dit zou echter ontzaglijk veel werk vergen en zou grotendeels neerkomen op het overnemen van de bepalingen van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en van het Wetboek van Strafvordering. Daarom beperkt het ontwerp zich er toe in de hiervoren gecommantarieerde bepalingen te vermelden welke met inachtneming van de bijzondere aard van het jeugdrecht onontbeerlijk zijn. Voor het overige verwijst het artikel naar de bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering of strafvordering, al naar de aard van de zaken waarvan de jeugdrechtbank eventueel kennis heeft te nemen.*¹⁴ In de rechtspraak en in de rechtsleer heeft men hieruit afgeleid dat het de bedoeling van de wetgever was om ook de latere wijzigingen aan het wetboek van strafvordering bij analogie toepasselijk te maken op de procedure voor de jeugdgerichten in de gevallen waarin de jeugdbeschermingswet geen eigen regels bepaalt en voor zover dit niet indruist tegen de algemene beginselen die het jeugdbeschermingsrecht beheersen.¹⁵ Deze bedoeling wordt echter door de huidige wetgever regelmatig vergeten of op zijn minst heeft het er toch alle schijn van dat de wetgever de consequenties van zijn eerder uitgedrukte bedoeling vergeet. Dit leidt noodzakelijk tot een meer activistische opstelling van de jeugdmagistraten.

De zogenaamde potpourri-wetten zijn daar een goed voorbeeld van. In de eerste potpourri-wet veralgemeende de wetgever de alleenrechtsprekende rechter.¹⁶ In strafzaken is er in

¹³ Decreet van 12 juli 2013, *BS* 13 september 2013.

¹⁴ Mvt bij het wetsontwerp betreffende de jeugdbescherming, *Parl. St.* Kamer, 1962-63, nr. 637/1, p. 31

¹⁵ J. Smets, "Jeugdbeschermingsrecht", *APR* 1996, 478, nr. 1278- 1279.

¹⁶ Wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie, *B.S.* 22 oktober 2015, p. 65084. Zie hierover bijv. B. ALLEMEERSCH en S. VOET, "De wet "Potpourri I" - Wijzigingen van het burgerlijke procesrecht", *RW* 2015-16, 1523-1525). S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, "De alleenzetelende rechter en de beperking van het optreden van het openbaar ministerie in

eerste aanleg alleen nog een verplichte collegiale kamer voor misdaden waarop een straf staat van meer dan 20 jaar opsluiting en voor de kamer die kennis neemt van de beroepen tegen vonnissen van de politierechtbank.¹⁷ In alle andere gevallen dient de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te beslissen om een zaak toe te wijzen aan een kamer met drie rechters.¹⁸ In hoger beroep in strafzaken wordt de zaak altijd behandeld door drie raadsheren behalve wanneer het hoger beroep uitsluitend betrekking heeft op de burgerlijke vordering.¹⁹ Een belangrijke verwezenlijking van de jeugdwetten van 2006 werd hiermee ongedaan gemaakt.²⁰ Sinds 1965 konden minderjarigen die niet meer vatbaar waren voor verbetering op basis van de maatregelen opgesomd in de jeugdbeschermingswet, uit handen worden gegeven. Zij werden dan berecht door de gewone strafgerichten, zoals de correctionele rechtbank en het hof van assisen, en werden ook als volwassenen gestraft. In 2006 werd hier na intens overleg tussen de Federale regering en de Gemeenschappen toch wel een grote verandering aangebracht.²¹ Minderjarigen die uit handen worden gegeven voor wanbedrijven en correctionaliseerbare misdaden, worden niet meer berecht door de gewone strafgerichten maar door een bijzondere kamer van de jeugdrechtbank. De wet op de familie- en jeugdrechtbank veranderde de benaming van deze kamer naar de kamer van uithandengeving.²² Deze kamer is bijzonder omdat ze als deel van de jeugdrechtbank niet het jeugdrecht toepast maar het gewone strafrecht en de gewone strafprocedure. Deze kamer was ook nog om een tweede reden bijzonder. Zij was de enige kamer van de jeugdrechtbank die collegiaal zetelde en bovendien moest zij om geldig te kunnen zetelen samengesteld zijn uit één correctionele rechter en twee rechters die de gespecialiseerde opleiding voor toekomstige jeugdmagistraten hadden gevolgd. Op het niveau van het hof van beroep werd voor de jeugdkamer die kennis neemt van de hoger beroepen tegen de vonnissen van de kamer van uithandengeving een gelijkaardige samenstelling bepaald.²³ De bedoeling van de wetgever was dat de jeugdmagistraten zouden worden opgeleid in de toepassing van het gemeen strafrecht, terwijl de correctionele rechters een specifieke opleiding in de behandeling van jeugdzaken zouden krijgen.²⁴ U zult zich misschien zelfs herinneren dat er een kaderuitbreiding van de rechtbanken werd bepaald. Ieder ressort kreeg er twee toegevoegde rechters bij om de extra werklust op te vangen. Artikel 40.1. IVRK verplicht

burgerlijke zaken”, 19 in B. ALLEMEERSCH en P. TAELEMAN (eds), *De hervorming van de burgerlijke rechtspleging door Potpourri I*, Die Keure, Brugge, 2016, 160p.

¹⁷ Art. 92, §1 Ger.W.

¹⁸ Art. 92 §1/1 Ger.W.

¹⁹ Art. 109*bis*, §1 Ger.W.

²⁰ Wet van 13 juni 2006 tot wijziging van de wetgeving betreffende de jeugdbescherming en het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, *BS* 19 juli 2006; Wet van 15 mei 2006 tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het Wetboek van strafvordering, het Strafwetboek, het Burgerlijk Wetboek, de nieuwe gemeentewet en de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie *BS* 2 juni 2006

²¹ *Parl. St.* Kamer 2005-06, 1467K18, 3.

²² artikel 102 van de Wet van 30 juli 2013 betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank, *BS* 27 september 2013. De wetgever vergat echter in artikel 57*bis* jeugdbeschermingswet de terminologie aan te passen.

²³ Artikel 101 Ger.W.

²⁴ *Parl. St.* Senaat, 2005-06, 3-1312/7, 63.

België om in de regelgeving rekening te houden met het specifieke karakter van de leeftijd van de minderjarige. In het derde periodiek rapport over de toepassing van het internationaal verdrag inzake de rechten van het kind verdedigde België dat door de oprichting van de kamer van uithandengeving deze verplichting beter werd nagekomen.²⁵

De potpourri I-wet schafte de collegiale en bijzondere samenstelling van de kamer van uithandengeving af.²⁶ In graad van beroep werd de bijzondere samenstelling behouden. In de volledige parlementaire voorbereiding die nochtans groot genoeg is, vindt men geen enkel woord terug waarom dit noodzakelijk is en nog minder waarom de nieuwe regeling meer in lijn zou zijn met artikel 40.1 van het IVRK. Het college van procureurs-generaal vroeg op 4 december 2015 aan de minister van Justitie om dit door de wetgever te laten herstellen. Tot op vandaag heeft de wetgever nagelaten deze vraag te honoreren. Dit bracht de procureurs-generaal er toe om de procureurs des Konings de instructie te geven om op basis van het nieuwe artikel 92 §1/1 Ger. W. de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te vorderen dat in alle gevallen de kamer van uithandengeving dezelfde collegiale en bijzondere samenstelling zou krijgen zoals voor de potpourri I-wet. Alle voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg hebben tot nu toe steeds gevolg gegeven aan deze wat activistische tussenkomst van de procureurs-generaal. De magistraten staan wat deze problematiek echter niet alleen in hun activisme. De Regering van de Franse Gemeenschap heeft zich hierbij aangesloten. In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp dat een nieuw jeugdrecht voor de Franse Gemeenschap wil invoeren kan men het volgende lezen : *Le Gouvernement veillera à attirer l'attention de l'autorité fédérale sur la nécessité de continuer à recourir à des chambres spécifiques du tribunal de la jeunesse, voire à une composition spécifique de la cour d'assises.*²⁷

U zou wellicht denken dat de wetgever zich niet tweemaal zou stoten aan dezelfde steen. Maar neen de potpourri-II wet bevat nogmaals twee gelijkaardige vergissingen. Gelet op de hardnekkigheid waarmee de wetgever het eerder vermelde artikel 62 van de jeugdbeschermingswet vergeet, zou men zelfs kunnen denken dat het niet om een vergetelheid gaat maar om een bewuste keuze. De potpourri II-wet die dateert van 5 februari 2016, veralgemeende de correctionaliseerbaarheid van de misdaden, verlengde de termijn om hoger beroep in strafzaken aan te tekenen (30 dagen in plaats van 15 dagen) en koppelde hieraan een verplicht grievenverzoekschrift waarin op straffe van verval van het hoger beroep nauwkeurig moet worden aangeduid waarom men het niet eens is met de eerste rechter.²⁸

²⁵ het derde periodiek rapport van België betreffende het internationaal verdrag inzake de rechten van het kind, www.ncrk.be/sites/1168.fedimbo.belgium.be/files/explorer/trosieme_et_quatrieme_rapport_/3e_periodiek_rapport_betreffende_het_IVRK/index.pdf, p. 159-160.

²⁶ Artikel 56 van de Wet van 19 oktober 2015.

²⁷ Projet de décret portant le code de la prévention, de l'aide à la jeunesse et de la protection de la jeunesse, *Parl. St. Fr. Parl.*, 2016-17, nr. 467/1, 67

²⁸ Wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, *BS* 19 februari 2016.

Vooreerst wat betreft de veralgemening van de correctionaliseerbaarheid. Ik sprak u al over de kamer van uithandengeving die kennis neemt van de wanbedrijven en de correctionaliseerbare misdaden gepleegd door uit handen gegeven jongeren. Artikel 57bis jeugdbeschermingswet heeft het echter ook over de niet-correctionaliseerbare misdaden. Volgens dit artikel neemt het hof van assisen kennis van dergelijke misdaden gepleegd door uit handen gegeven minderjarigen. Ook in dit geval moet het hof van assisen samengesteld zijn uit minstens twee magistraten die de gespecialiseerde opleiding voor toekomstige jeugdmagistraten hebben gevolgd.²⁹ Door de potpourri II-wet zijn alle misdaden correctionaliseerbaar. Voor minderjarigen die uithanden worden gegeven, betekent dit wanneer men artikel 57bis jeugdbeschermingswet letterlijk leest dat er nooit een verwijzing mogelijk zal zijn naar het hof van assisen. Er is één uitzondering. Deze uitzondering op basis van de toepassing van artikel 57bis, §5 jeugdbeschermingswet gaat over de weinig waarschijnlijke hypothese waarbij een minderjarige nieuwe feiten pleegt nadat hij definitief werd veroordeeld door de kamer van uithandengeving voor de feiten die aanleiding gaven tot die uithandengeving. Voor deze nieuwe feiten is de minderjarige onderworpen aan de rechtsmacht van de gewone rechter. Dit is dan naar het gelang het geval de politierechtbank, de correctionele rechtbank, de kamer van uithandengeving of het hof van assisen.³⁰ Uit geen enkel stuk uit de parlementaire voorbereiding kan worden afgeleid dat de wetgever zich van deze consequentie bewust was. De collega's van het parket-generaal te Antwerpen Yves LIÉGEOIS en Bart DESMET schreven in het tijdschrift voor strafrecht dat dergelijke letterlijke interpretatie van artikel 57bis Jeugdbeschermingswet een schending zou inhouden van artikel 150 van de Grondwet dat de bevoegdheid van het hof van assisen omschrijft.³¹ De vraag rijst dan ook of er op zeker ogenblik geen rechters zullen nodig zijn wanneer een minderjarige seriemoordenaar of massamoordenaar, al dan niet een terrorist, zou moeten worden berecht, om op activistische wijze een nieuwe interpretatie te geven aan artikel 57bis Jeugdbeschermingswet om zo toch een behandeling van de zaak voor het hof van assisen mogelijk te maken. In de memorie van toelichting van het wetsontwerp dat een nieuw jeugdrecht voor de Franse Gemeenschap wil invoeren kan men trouwens opnieuw lezen dat de Regering van de Franse Gemeenschap zich bij deze kritiek heeft aangesloten.³²

De potpourri II-wet bepaalde zoals reeds gezegd ook nieuwe regels in verband met het hoger beroep.³³ Volgens artikel 58 van de jeugdbeschermingswet zijn de beslissingen van de jeugdrechter vatbaar voor hoger beroep binnen de wettelijke termijnen. De

²⁹ Zie artikel 119, §2 Ger.W.

³⁰ Hof Gent 13 januari 2016, nr. C-86/2016, *onuitgegeven*

³¹ Y. LIÉGEOIS en B. DE SMET, "Verdwijnt het hof van assisen voor minderjarigen?", *T. Straf.* 2016/6, 388-393

³² Projet de décret portant le code de la prévention, de l'aide à la jeunesse et de la protection de la jeunesse, *Parl. St. Fr. Parl.*, 2016-17, nr. 467/1, 67.

³³ Zie COL 8/2016 – Gevolgen van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie op de procedures voor de jeugdrechtbank, www.om-mp.be

jeugdbeschermingswet zelf bepaalt maar in drie gevallen een beroepstermijn. Dit gaat telkenmale over plaatsing in gesloten instellingen in de voorlopige fase van het proces. De jeugdbeschermingswet bevat geen specifieke bepalingen voor de vorm waarin hoger beroep moet worden aangetekend. Op basis van artikel 62 van de jeugdbeschermingswet gelden de regels van het wetboek van strafvordering. De verlenging van de beroepstermijnen door de Potpourri II-wet zijn ontegensprekelijk ook van toepassing in jeugdzaken. Er is hier geen enkele vorm van activisme mogelijk.

Wat betreft het nieuwe grievenverzoekschrift dat op straffe van verval van het hoger beroep de grieven nauwkeurig moet aanduiden is de situatie anders. U vindt deze regeling terug in artikel 204 Sv. Er zijn drie interpretaties mogelijk.

De eerste interpretatie is dat ongeacht de procesfase waarin men zich in de procedure bevindt, de nieuwe regels onverkort van kracht zijn gelet op het u ondertussen bekende artikel 62 jeugdbeschermingswet. U weet ongetwijfeld dat er in een jeugdproces drie fases te onderscheiden zijn nl.

1. De voorlopige fase waarbij minderjarigen op vordering van het jeugdparket voorlopige maatregelen opgelegd krijgen door middel van beschikkingen. Dit is beetje te vergelijken met de voorlopige hechtenis voor meerderjarigen.
2. Dan is er de fase ten gronde. Hier worden maatregelen ten gronde opgelegd bij vonnis na dagvaarding door het openbaar ministerie. Dit is te vergelijken met de taak van de correctionele rechtbank.
3. Tenslotte is er de herzieningsfase waarbij de jeugdrechter de eerder opgelegde maatregelen bij vonnis kan vervangen door andere maatregelen. De jeugdrechter kan dit doen naar gelang het geval bij beschikking of bij vonnis. Deze fase bestaat niet voor meerderjarigen.

Een tweede interpretatie is dat artikel 204 Sv. nooit van toepassing is in jeugdzaken. Men zou kunnen verdedigen dat het gebruik van een grievenverzoekschrift lijkt in te druisen tegen de algemene beginselen die het jeugdbeschermingsrecht beheersen en dit omwille van de minderjarigheid zelf (handelingsonbekwaamheid). Minderjarigen hebben immers bijna per definitie geen voldoende scholing gehad om hun rechten en hun plichten te kennen. Bovendien wijst de terminologie die wordt gebruikt in het model grievenformulier hoger beroep zoals vastgelegd in het koninklijk besluit van 18 februari 2016, erop dat het niet de bedoeling was dat het grievenformulier hoger beroep van toepassing zou zijn op jeugdzaken.³⁴

De derde interpretatie is dat het grievenverzoekschrift niet van toepassing is op hoger beroep ingesteld tegen beschikkingen genomen in de voorlopige fase en in de herzieningsfase maar wel tegen vonnissen in de fase ten gronde en in de herzieningsfase. Wat geregeld wordt in

³⁴ Koninklijk Besluit van 18 februari 2016 tot uitvoering van artikel 204, derde lid van het Wetboek van strafvordering, *BS* 19 februari 2016.

artikel 204 Sv. heeft voor meerderjarigen uitsluitend betrekking op de vonnissen ten gronde. Voor alle andere fasen gelden voor de meerderjarigen andere bepalingen (zoals bijvoorbeeld de wet betreffende de voorlopige hechtenis). Het is dus niet logisch dat wat geschreven is voor vonnisgerechten van toepassing zou zijn op rechtscolleges die niet zetelen als vonnisgerecht. Het gebruik van een grievenverzoekschrift in de voorlopige fase lijkt ook in te druisen tegen de algemene beginselen die het jeugdbeschermingsrecht beheersen.³⁵ Het gebruik van een grievenverzoekschrift in de voorlopige fase heeft trouwens geen meerwaarde. In de voorlopige fase worden alleen voorlopige maatregelen opgelegd. Er wordt geen uitspraak gedaan over het bewezen karakter van de feiten, over de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, over de burgerlijke vordering, enz. Het hoger beroep in de voorlopige fase heeft per definitie een duidelijk omlijnd voorwerp nl. de partij die hoger beroep aantekent is niet akkoord met de opgelegde maatregel of met bepaalde aspecten van de opgelegde maatregel. Wat de vonnissen ten gronde betreft spreekt de jeugdrechtbank zich wel uit over het bewezen karakter van de feiten, de burgerlijke vordering, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, de gerechtskosten, enz. Daar is er weldegelijk een meerwaarde voor een grievenverzoekschrift. Deze interpretatie wordt door het college van procureurs-generaal gevolgd.³⁶ Dit is ook de meest logische interpretatie die zowel rekening houdt met de bedoeling van de wetgever met het grievenverzoekschrift als met de eigenheid van de voorlopige fase in een jeugdzaak. Tot op heden wordt de activistische stellingname van het college van procureurs-generaal gevolgd door ieder jeugdhof.

Tenslotte zou ik u nog een voorbeeld willen geven van een arrest van uw jeugdhof waarin een zekere vorm van rechterlijk activisme zou kunnen worden gezien.³⁷ Het jeugdhof te Gent werd in een arrest van 3 december 2014 geconfronteerd met volgende situatie: een minderjarige verblijft sinds 2008 in een instelling genaamd Chanteclair te Carlsbourg in Wallonië. De ouders van deze minderjarige kampen met problemen op diverse levensgebieden. Er is onder meer sprake van een ernstig alcoholprobleem, periodes van dakloosheid en intrafamiliaal geweld. Oorspronkelijk woonden de ouders van de minderjarige in het gerechtelijk arrondissement Namen. Op basis van het decreet van 4 maart 1991 relatief à l'aide à la jeunesse van de Franse Gemeenschap werd de minderjarige door de jeugdrechter te Namen geplaatst in de instelling Chanteclair.³⁸ De ouders van de minderjarige verhuizen echter in mei 2014 naar De Haan. Dit heeft een belangrijke invloed op de gerechtelijk hulpverlening. Zoals u weet is er een bijzonder regime inzake de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank. Volgens artikel 44 van de jeugdbeschermingswet wordt de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank bepaald door de verblijfplaats van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in geval van gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag,

³⁵ J. SMETS, *Jeugdbeschermingsrecht in APR*, Deurne, Kluwer, 1996, 478; Luik, Jk., 16 december 1980, *Jur. Liège*, 1981, 296; Brussel, JK, 28 februari 1989, *RDV* 1989, 762.

³⁶ COL 8/2016– Gevolgen van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie op de procedures voor de jeugdrechtbank, www.om-mp.be

³⁷ Hof Gent 3 december 2014, *TJK* 2015/2, 160-172 met noot J. PUT en A-S VERSWEYVELT.

³⁸ Decreet van 4 maart 1991 relatief à l'aide à la jeunesse, *BS* 12 juni 1991

door de verblijfplaats van de persoon bij wie de jongere gewoonlijk verblijft. Er bestaan daar enkele uitzonderingen op maar het zou mij te ver leiden om daar verder op in te gaan. Artikel 44 jeugdbeschermingswet bepaalt ook dat de verandering van verblijfplaats met zich brengt dat de zaak aan de jeugdrechtbank onttrokken wordt en verwezen wordt naar de jeugdrechtbank van de nieuwe verblijfplaats. Ook daar zijn er opnieuw afwijkingen op mogelijk waarop ik vandaag niet nader zal ingaan. Ik kom nu terug op het geval waarover het jeugdhof zich moest buigen. Door de verhuis van de ouders van de minderjarige naar De Haan, wordt de jeugdrechtbank te Brugge bevoegd. De Gemeenschappen kunnen hun bevoegdheden op basis van artikel 128 van de Grondwet slechts uitoefenen in hun eigen taalgebied en in beginsel kan er geen beroep worden gedaan op voorzieningen die zijn gevestigd buiten het territoriale bevoegdheidsgebied van de desbetreffende gemeenschap.³⁹ De verhuis van de ouders van de minderjarige impliceerde dan ook het einde van de plaatsing van de minderjarige in de instelling in Wallonië. Deze oplossing leek echter aan niemands wensen te voldoen en is zeker niet in het belang van minderjarige die dreigde volledig weggerukt te worden uit zijn leefmilieu. Het Jeugdhof vond in artikel 8 EVRM een grond om deze onrechtvaardige situatie recht te zetten. Volgens artikel 8 EVRM heeft eenieder recht op respect voor zijn privé- en gezinsleven. Volgens uw hof impliceert dit recht dat de overheden verplicht zijn om oplossingen te vinden die zo weinig mogelijk belastend zijn voor het gezinsleven en houdt dit ook in dat de minderjarige moet kunnen worden geplaatst in een instelling waarin hij in zijn eigen taal kan worden begeleid. Een voorziening die afhangt van een bepaalde gemeenschap moet volgens het jeugdhof een maatregel kunnen uitvoeren die op grond van de wetgeving van een andere gemeenschap is genomen. Dit activistische arrest had niet activistisch moeten zijn. Ik verklaar mij nader. In het decreet integrale jeugdhulp is immers een bepaling te vinden die de Vlaamse Regering de machtiging geeft om overeenkomsten te sluiten met voorzieningen die buiten de Vlaamse Gemeenschap gevestigd zijn zodat jongeren in voorzieningen in een ander landsgedeelte kunnen geplaatst worden.⁴⁰ Dergelijke overeenkomsten bestaan tot op vandaag niet officieel. Er zouden echter wel afspraken bestaan tussen het agentschap Jongerenwelzijn en de administratie Aide à la jeunesse van de Franse Gemeenschap in het kader van een ontwerp tot samenwerkingsakkoord die plaatsingen in een andere Gemeenschap mogelijk maken.⁴¹ Dit kan dan weer verbazing wekken aangezien het de Vlaamse Regering is die volgens de wet

³⁹ Zie hierover J. SMETS, "Jeugdbeschermingsrecht" in *APR*, Deurne, Kluwer, 1996, 92-108; Arbitragehof 11 december 1996, nr. 72/96; Volgens HESPELS en PUT zou het evenwel mogelijk zijn dat een wijziging van de verblijfplaats, effectief een wijziging van de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank tot gevolg heeft maar dat de nieuw bevoegde jeugdrechtbank de wetgeving van een andere gemeenschap zou moeten toepassen (J. PUT en A-S VERSWEYVELT, "De territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank: aanknopingspunt, onttrekking en doorverwijzing", *TJK* 2015/2, 171).

⁴⁰ Artikel 4 decreet integrale jeugdhulp

⁴¹ Zie

www.wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn/professionelen/assets/docs/jeugdhulpaanbieders/itp/bijlage-H2-bevoegdheid-ITP-buiten-vlaanderen.pdf

overeenkomsten dient te sluiten en niet de administraties van de Gemeenschappen. Misschien bestaan er dus ook activistische ambtenaren.

Besluit

Om te besluiten is het nuttig om nog even naar de toekomst te kijken. Het jeugdrecht is in volle evolutie. De Gemeenschappen van ons land zijn bezig met de uitvoering van de zesde Staatshervorming. Tegen eind 2018 valt het te verwachten dat er zowel in Vlaanderen als in de Franse Gemeenschap een nieuw jeugddelinquentierecht zal zijn. Terzelfder tijd is de federale overheid van plan om een nieuw strafwetboek en wetboek van strafprocesrecht tot stand te brengen. De potpourri-wetten hebben bewezen dat het erg waarschijnlijk is dat zonder nauw overleg tussen de gedefedereerde overheden en de federale overheid artikel 62 jeugdbeschermingswet terug over het hoofd zal worden gezien met allerlei procedurele moeilijkheden tot gevolg.

De Unie van Nederlandstalige Jeugdmagistraten wees en wijst op het gevaar dat door de communautarisering van het materieel jeugdrecht de rechtstelsels van de diverse Gemeenschappen van ons land sterk uit elkaar kunnen groeien. Dit kan ernstige problemen van verenigbaarheid tussen de rechtstelsels doen ontstaan voor de delinquentie minderjarigen die er het voorwerp van uitmaken.

Deze problemen zullen zich het sterkst laten voelen bij de zwaksten onder de minderjarigen nl. de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV). Er zullen onrechtvaardige situaties ontstaan indien het jeugdrecht van Vlaanderen, Brussel, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap fundamenteel een andere weg zou opgaan. Indien bijvoorbeeld de leeftijdsgrens en de voorwaarden voor uithandengeving zouden verschillen in de diverse wetgevingen, kan dit voor een NBMV leiden tot absurde situaties waarbij het afhankelijk is van de woonplaats van de voogd die hij krijgt toegewezen van de dienst Voogdij van de FOD justitie of hij al dan niet kan worden uithandengegeven. De woonplaats van de voogd bepaalt welke jeugdrechtbank bevoegd is en of het nu het Vlaamse of het Waalse jeugdrecht is dat moet worden toegepast. Om dit concreter te maken kan u zich bijvoorbeeld de situatie voor de geest halen waarbij een minderjarige Syrië-strijder die na zijn terugkeer in België een terroristische aanslag pleegt. Krijgt hij een voogd die in Vlaanderen woont dan zou bijvoorbeeld uithandengeving mogelijk zijn maar wanneer hij een voogd krijgt die in Wallonië woont zou dit niet mogelijk zijn. Hetzelfde kan zich voordoen bij de leeftijdsgrenzen die gelden voor plaatsing in gesloten gemeenschapsinstellingen, enz.

Criminaliteit stopt niet aan de grenzen van Vlaanderen. Dit geldt evident ook voor de jeugdcriminaliteit. Indien bijvoorbeeld Vlaanderen zou kiezen voor een jeugdsanctierecht en de Franse Gemeenschap voor een jeugdbeschermingsrecht, zal dit leiden tot de eerder geschetste onrechtvaardigheden maar mogelijk ook tot straffeloosheid. Artikel 44 van de jeugdbeschermingswet bepaalt, zoals ik u al heb gezegd, dat er een doorverwijzing moet komen van de zaak bij verandering van de "gewone" verblijfplaats van de minderjarige. Indien

deze verblijfplaats bijvoorbeeld komt te liggen in Wallonië en de maatregel die werd opgelegd door de Vlaamse jeugdrechtbank niet bestaat in de regelgeving van de Franse Gemeenschap, zal deze maatregel dus geen uitvoering meer kunnen krijgen gelet op de territoriale bevoegdheid van de Gemeenschappen en zal de verandering van verblijfplaats *de facto* leiden tot straffeloosheid. Willen de diverse wetgevers van het land niet dat rechters activistisch zijn, dan zal er een gedetailleerd samenwerkingsakkoord tussen de diverse Gemeenschappen moeten tot stand komen waarin bepaald wordt hoe een maatregel die beslist werd in de ene Gemeenschap kan worden uitgevoerd in een andere Gemeenschap, wie de kosten daarvoor draagt, hoe de rapportering van de uitvoering van de maatregelen dient te gebeuren, enz.⁴² Maar misschien ben ik nu ook reeds te activistisch geweest.

En rest er mij U slechts te bedanken voor uw volgehouden aandacht.

⁴² J. SMETS formuleerde deze oproep reeds voor het minderjarigen in verontrustende situaties reeds in 1996 (J. SMETS, "Jeugdbeschermingsrecht" in *APR*, Deurne, Kluwer, 1996, 107-108).

3. In memoriam

Traditioneel wordt naar aanleiding van de opening van het gerechtelijk jaar aandacht besteed aan de activiteiten die achter ons liggen. Het lijkt mij eveneens passend om even terug te denken aan onze collega's, medewerkers en leden van de balies van het ressort die er op vandaag niet meer zijn.

Graag enkele ogenblikken van ingetogenheid voor :

Yves HENDRICKX

Griffier bij het Hof van beroep te Gent, overleden op 31 augustus 2016, 59 jaar.

Patrick ALLOSSERY

Rechter in de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge, overleden op 8 oktober 2016, 58 jaar.

Arnold DE ROECK

Advocaat aan de balie te Gent, overleden op 10 november 2016, 83 jaar.

Norbert VANDICKE

Ere-secretaris bij het parket van de procureur des Konings West-Vlaanderen, afdeling Veurne, overleden op 14 november 2016, 68 jaar.

Paul VAN MALLEGHEM

Gewezen Stafhouder en advocaat aan de balie te Gent, overleden op 1 december 2016, 87 jaar.

René VERSTRINGHE

Oud-Stafhouder van de balie te Gent en ere-plaatsvervangend vrederechter van het vijfde kanton Gent, overleden op 22 december 2016, 80 jaar.

Patrick CAUWELIER

Ere-hoofdgriffier van de rechtbanken van koophandel te Ieper en te Veurne, overleden op 23 december 2016, 65 jaar.

Hendrik DANNEELS

Emeritus-Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge, overleden op 20 maart 2017, 69 jaar.

Nelly WANTENS

Assistent bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde, overleden op 3 mei 2017, 62 jaar.

Magda JANSSENS

Ere-hoofdgriffier van het vreedegerecht van het kanton Dendermonde-Hamme, overleden op 4 mei 2017, 60 jaar.

Ann STROYKENS

Voormalig assistent bij de griffie van de rechtbank van koophandel te Kortrijk, overleden op 26 mei 2017, 54 jaar.

Rik VANDEPUTTE

Ere-eerste advocaat-generaal bij het parket van het Hof van beroep te Gent, overleden op 4 januari 2017, 71 jaar.

Thierry VERBAEYS

Eerste Substituut-procureur des Konings bij het parket van de procureur des Konings West-Vlaanderen, overleden op 9 juli 2017, 64 jaar.

Pierre MEERSCHAERT

Ere-hoofdsecretaris van het parket van de procureur des Konings West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, overleden op 19 juli 2017, 90 jaar.

Julien VERSTRAETEN

Ere-secretaris bij het parket van de procureur des Konings Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, overleden op 31 juli 2017, 78 jaar.

Lode VERHAEGEN

Ere-raadsheer bij het Hof van beroep te Gent, overleden op 9 augustus 2017, 82 jaar.

Aan hun familieleden en vrienden, aan hun confraters en collega's die hun nagedachtenis huldigen en om hen rouwen, bieden wij nogmaals ons blijken van medeleven aan

Voor de Koning, vorder ik dat het aan het Hof behage te verklaren dat het zijn werkzaamheden zou hervatten.

4. Tabellen

HOF VAN BEROEP⁴³

BURGERLIJKE ZAKEN⁴⁴

		2014	2015	2016
<u>Input</u>	Hangende zaken op 1/1	9.856	9.408	8.869
	Nieuw ingeleide zaken	3.821	3.737	3.358
	Totaal	13.677	13.145	12.227
<u>Tussenarresten</u>		605	586	504
<u>Output</u>	Eindarresten	3.801	3.894	3.787
	Weggelaten zaken	280	276	228
	Voegingen	143	150	165
	Totaal	4.224	4.320	4.180
<u>Stock</u> ⁴⁵		9.453	8.825	8.047

Bron: griffie van het Hof van Beroep

⁴³ Het is van belang te wijzen op het feit dat er verschillen mogelijk zijn met de cijfers die gepresenteerd worden in het werkingsverslag van het Hof van beroep. Deze zijn enkel te wijten aan verschillend gehanteerde telregels die bij elke tabel verduidelijkt worden.

⁴⁴ Alle cijfers van de burgerlijke zaken van het Hof van beroep, met inbegrip van fiscale zaken, zijn gebaseerd op de statistiek Agora, een databank van de burgerlijke griffies van de Hoven van Beroep bij F.O.D. Justitie. Het verschil met de cijfers van het werkingsverslag van het Hof van beroep (bijlage I) is te wijten aan het feit dat daar de jeugd- en familiezaken wel worden bijgeteld. Deze zaken worden in een aparte tabel opgenomen in dit verslag van het rechtspreken. De zaken die vastgesteld worden voor kamer 11sexies worden geteld bij de burgerlijke zaken uit deze tabel.

⁴⁵ **In de realiteit zal men zien dat de hangende zaken per 31 december meestal verschillen van het aantal hangende zaken per 1 januari van het daaropvolgende jaar. Als voorbeeld: wat de statistieken van de parketten van eerste aanleg betreft, wordt er ieder jaar een automatische zuivering gedaan waarbij hangende zaken ouder dan 10 jaar, waar niets meer mee is gebeurd, worden afgeboekt en dus niet langer bij de hangende zaken worden gerekend.**

CORRECTIONELE ZAKEN⁴⁶

2016		Gemeen recht	Sociaal recht	Voorrecht rechtsmacht	Totaal
<u>Input</u>	Hangende zaken op 1/1	794	115	0	906
	Hangende burgerlijke belangen op 1/1				1
	Nieuw ingeleide zaken	1.188	95	8	1.291
	Nieuwe zaken burgerlijke belangen				4
	Beroepen tegen afwijzing VI				61
	Verzetten				55
	Totaal				
<u>Tussenarresten</u>		75	12	2	89
uitsluitend burgerlijke belangen		0	0	0	0
<u>Output</u>	Eindarresten	1.196	78	6	1.280
	waarvan voegingen				37
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	0	0	0	0
	Weggelaten burgerlijke belangen				0
	Arrest tegen beroep afwijzing VI				80
	Totaal				
<u>Stock³</u>					

⁴⁶ De cijfers m.b.t. de nieuw ingeschreven zaken, hangende zaken op 1/1 en de verzetten zijn afkomstig van het parket-generaal en auditoraat-generaal, de cijfers m.b.t. verzetten, tussenarresten en eindarresten van de griffie van het Hof van beroep.

2015		Gemeen recht	Sociaal recht	Voorrecht rechtsmacht	Totaal
Input	Hangende zaken op 1/1	932	117	1	1.050
	Hangende burgerlijke belangen op 1/1				3.489
	Nieuw ingeleide zaken	1.347	86	11	1.444
	Nieuwe zaken burgerlijke belangen				93
	Beroepen tegen afwijzing VI				84
	Verzetten				82
	Totaal				
Tussenarresten		99	4	0	103
uitsluitend burgerlijke belangen		22	0	0	22
Output	Eindarresten	1.390	87	11	1.488
	waarvan voegingen				38
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	212	0	0	212
	Weggelaten burgerlijke belangen				0
	Arrest tegen beroep afwijzing VI				71
	Totaal				1.771
Stock³					

2014		Gemeen recht	Sociaal recht	Voorrecht rechtsmacht	Totaal
Input	Hangende zaken op 1/1	1.132	106	2	1.240
	Hangende burgerlijke belangen op 1/1				719
	Nieuw ingeleide zaken	1.364	68	9	1.441
	Nieuwe zaken burgerlijke belangen				134
	Beroepen tegen afwijzing VI				56
	Verzetten				108
	Totaal				3.698
Tussenarresten		76	2	0	78
uitsluitend burgerlijke belangen		17	0	0	17
Output	Eindarresten	1.443	57	9	1.509
	waarvan voegingen				53
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	235	0	0	235
	Weggelaten burgerlijke belangen				0
	Arrest tegen beroep afwijzing VI				80
	Totaal				1.824
Stock³					1.874

Bron: PAGE-systeem en griffie van het Hof van Beroep

JEUGD- EN FAMILIEZAKEN⁴⁷

2016		Burgerlijk	Protectioneel
<u>Input</u>	Hangende zaken op 1/1	190	15
	Hangende zaken burgerlijke belangen op 1/1	n.v.t.	0
	Nieuw ingeleide zaken	151	137
	Uitsluitend burgerlijke belangen	n.v.t.	0
	Totaal	341	152
<u>Tussenarresten</u>		47	12
uitsluitend burgerlijke belangen		n.v.t.	0
<u>Output</u>	Eindarresten	154	135
	Weggelaten zaken	0	0
	Voegingen	1	0
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	n.v.t.	0
	Totaal	155	135
<u>Stock³</u>		186	17

2015		Burgerlijk ⁴⁸	Protectioneel
<u>Input</u>	Hangende zaken op 1/1	258	10
	Hangende zaken burgerlijke belangen op 1/1	n.v.t.	1
	Nieuw ingeleide zaken	239	118
	Uitsluitend burgerlijke belangen	n.v.t.	0
	Totaal	497	129
<u>Tussenarresten</u>		91	12
uitsluitend burgerlijke belangen		n.v.t.	0

⁴⁷ Inzake de protectionele zaken zijn de cijfers m.b.t. de nieuw ingeschreven zaken en hangende zaken op 1/1 afkomstig van het parket-generaal. De rest van het cijfermateriaal is afkomstig van de griffie van het Hof van beroep.

⁴⁸ De zaken die aanhangig werden gemaakt voor kamer 11 sexes bij het Hof van Beroep worden geteld in de kolom 'burgerlijk'.

Output	Eindarresten	261	97
	Weggelaten zaken	0	0
	Voegingen	4	1
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	n.v.t.	0
	Totaal	265	98
Stock³		232	31

2014		Burgerlijk	Protectioneel
Input	Hangende zaken op 1/1	257	28
	Hangende zaken burgerlijke belangen op 1/1	n.v.t.	1
	Nieuw ingeleide zaken	273	129
	Uitsluitend burgerlijke belangen	n.v.t.	1
	Totaal	530	159
Tussenarresten		107	4
uitsluitend burgerlijke belangen		n.v.t.	0
Output	Eindarresten	320	143
	Weggelaten zaken	0	0
	Voegingen	1	0
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	n.v.t.	0
	Totaal	320	143
Stock³		210	16

Bron: PAGE-systeem en griffie van het Hof van Beroep

KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING: EINDARRESTEN⁴⁹

alle eindarresten exclusief arresten inzake eerherstel ⁵⁰ :	
2016	1.790
2015	1.981
2014	1.762
inzake eerherstel :	
2016	199
2015	201
2014	296

Bron: griffie van het Hof van Beroep

HOF VAN ASSISEN⁵¹

		Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
2016	Hangende zaken op 1/1	7	5	12
	Door de KI verwezen naar het Hof van Assisen	0	1	1
	Arresten	4	4	8
2015	Hangende zaken op 1/1	9	11	20
	Door de KI verwezen naar het Hof van Assisen	4	5	9
	Arresten	6	11	17
2014	Hangende zaken op 1/1	9	7	16
	Door de KI verwezen naar het Hof van Assisen	7	11	18
	Arresten	7	7	14

Bron: parket-generaal

⁴⁹ De cijfers zijn gebaseerd op het aantal vorderingen, hetgeen inhoudt dat meerdere arresten (bvb. inzake voorlopige hechtenis) betrekking kunnen hebben op eenzelfde zaak.

⁵⁰ Inclusief de verwijzingen naar het hof van assisen. Tevens zijn de tussenarresten en de arresten VI niet inbegrepen.

⁵¹ De categorie 'hangende zaken op 1/1' heeft betrekking op de zaken die voorafgaand het referentiejaar door de KI verwezen werden naar het Hof van Assisen en die nog niet afgesloten zijn door een arrest.

RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG

BURGERLIJKE ZAKEN

			Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort
<u>Input</u>	Nieuwe zaken ⁵²	2016	4.120	2.837	974	3.895	1.869	516	607	14.818
		2015	6.028	4.888	1.675	5.813	3.014	853	1.003	23.274
		2014	8.028	6.641	2.459	7.487	5.159	1.402	1.384	32.560
	Beroepen	2016	281	202	84	225	181	43	61	1.077
		2015	306	284	104	290	202	61	67	1.314
		2014	381	321	127	346	211	79	78	1.543
<u>Output</u>	Eindvonnissen ⁵³	2016	2.531	1.047	548	1.798	1.136	242	357	7.659
		2015	2.498	1.201	459	2.122	1.033	276	350	7.939
		2014	3.889	2.589	977	3.420	1.839	553	593	14.160
	Zaken beëindigd door samenvoeging, doorhaling, afstand geding, weglating	2016	357	449	80	268	403	55	76	1.688
		2015	2.359	589	415	216	202	125	179	4.245
		2014	419	247	86	716	168	56	44	1.736
		2016	347	193	108	296	181	74	93	1.292
		2015	201	209	65	221	2	42	0	740

⁵² Nieuwe zaken van alle rollen samen (algemene rol, rol van verzoekschriften, rol van kortgedingen, aanvragen rechtsbijstand, rol van de arrondissementsrechtbank) met uitzondering van de beroepen.

⁵³ De samenvoegingen, doorhalingen (art. 730 Ger. W.), afstand van geding (art. 820 e.v. Ger. W.) en weglatingen (art. 730 § 2a Ger. W.) worden apart weergegeven.

	Eindvonnissen in hoger beroep ⁵⁴	2014	359	339	125	352	187	68	69	1.499
	Beschikkingen	2016	1.947	1.750	480	1.881	928	269	292	7.574
		2015	1.907	2.219	552	1.794	971	332	361	8.136
		2014	3.975	4.854	1.166	3.406	2.291	932	692	17.316

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

CORRECTIONELE ZAKEN

			<u>Gent</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal</u>
										<u>Ressort</u>
Input	Hangende zaken op 01/01	2016	359	564	140	487	294	73	80	1.997
		2015	575	965	213	578	385	115	104	2.935
		2014	643	958	127	447	448	121	93	2.837
	Nieuw ingeschreven zaken ⁵⁵	2016	2.330	2.027	728	1.992	1.315	353	297	9.042
		2015	2.431	1.986	715	1.613	1.119	340	421	8.625
		2014	2.691	2.796	870	1.607	1.326	393	461	10.144
	Beroepen	2016	832	1.258	188	674	452	180	142	3.726

⁵⁴ In navolging van de aparte categorie van de beroepen, worden de eindvonnissen in hoger beroep ook apart weergegeven.

⁵⁵ Met inbegrip van de arbeidszaken.

		2015	1.217	815	247	1.088	297	163	136	3.963
		2014	1.075	980	184	1.247	288	152	109	4.035
	Totaal	2016	3.521	3.849	1.056	3.153	2.061	606	519	14.765
		2015	4.297	3.895	1.187	3.352	1.801	623	666	15.821
		2014	4.409	4.734	1.181	3.301	2.062	666	663	17.016
Output	Eindvonnissen	2016	2.413	1.812	705	1.954	1.350	345	320	8.899
		2015	2.575	2.053	812	1.841	1.259	340	349	9.229
		2014	2.697	2.790	807	1.615	1.013	402	328	9.652
	Vonnissen in hoger beroep	2016	778	1.046	162	639	405	178	129	3.337
		2015	1.108	700	220	1.071	316	153	72	3.640
		2014	1.031	1.008	173	1.220	252	131	99	3.914
	Totaal	2016	3.276	2.969	879	2.593	1.773	524	452	12.466
		2015	3.755	2.904	1.047	2.982	1.575	498	427	13.188
		2014	3.728	3.798	980	2.835	1.265	533	427	13.566
Stock³	2016	245	880	177	560	288	62	67	2.299	
	2015	542	991	140	370	226	125	239	2.633	
	2014	681	936	201	466	797	133	236	3.450	

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

JEUGDZAKEN⁵⁶

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort ⁵⁷
Input	<i>2016</i>	343	429	153	234	195	149	53	1.556
Ingeleide protectionele zaken	<i>2015</i>	311	395	111	216	188	112	88	1.421
	<i>2014</i>								
Output	<i>2016</i>	1.052	1.317	479	952	744	289	233	5.066
Vonnissen in protectionele zaken	<i>2015</i>	1.067	1.443	35	1.022	162	60	223	4.012
	<i>2014</i>								

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

⁵⁶ Er zijn hier geen gegevens omtrent de hangende zaken op 1/1 en de stock omwille van de specifieke materie. Een hangende zaak kan immers een eindrichting hebben gekregen, doch blijft hangend omdat de uitgesproken maatregel jaarlijks herzien dient te worden. Door de overgang in 2014 van een deel van de zaken naar de familierechtbank waren er voor 2014 geen cijfers beschikbaar voor de jeugdrechtbank. Voor 2015 zijn er terug cijfers beschikbaar, zij het enkel voor de protectionele jeugdzaken omdat het burgerlijk luik volledig is overgenomen door de familierechtbank.

⁵⁷ Door het ontbreken van gegevens van sommige arrondissementen, geven de ressorttotalen geen correct beeld. Vandaar dat deze ressorttotalen in vet worden weergegeven.

FAMILIERECHTBANKEN

			<u>Gent</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
<u>Input</u>	Nieuwe zaken ⁵⁸	<i>2016</i>	3.371	3.011	1.282	2.753	2.346	747	708	14.218
		<i>2015</i>	3.786	3.036	1.360	3.144	2.519	918	724	15.487
<u>Output</u>	Vonnissen en beschikkingen ¹⁸	<i>2016</i>	3.579	2.827	1.227	2.812	2.362	774	717	14.298
		<i>2015</i>	3.569	2.564	1.103	2.969	2.254	855	654	13.968

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

⁵⁸ Nieuwe zaken en vonnissen van alle rollen samen (algemene rol, rol van de eenzijdige verzoekschriften, niet op de rol der verzoekschriften ingeschreven verzoekschriften rol van kort geding, Pro Deo).

PARKET BIJ DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG

CORRECTIONELE AFDELING (deel 1: algemeen overzicht van doorstroom)

			Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal ressort
Input	Hangende zaken op 01/01	2016	9.351	8.675	3.052	9.733	5.689	1.537	1.094	39.131
		2015	9.670	8.452	3.930	9.042	6.347	1.771	1.396	40.608
		2014	9.061	10.072	4.126	9.531	5.593	1.498	1.892	41.773
	Nieuw ingeschreven zaken*	2016	37.795	31.255	8.547	23.795	16.094	4.914	4.415	126.815
		2015	38.498	33.589	9.248	25.692	17.657	5.832	5.061	135.577
		2014	40.887	36.591	9.850	27.875	18.618	6.414	5.747	145.982
	Heropende zaken	2016	871	1.118	207	1.076	378	234	110	3.994
		2015	957	1.016	227	1.241	411	155	136	4.143
		2014	995	1.141	229	1.412	378	167	118	4.440
	Totaal	2016	48.017	41.048	11.806	36.604	22.161	6.685	5.619	169.940
		2015	49.125	43.057	13.405	35.975	24.415	7.758	6.593	180.328
		2014	50.943	47.804	14.205	38.818	24.589	8.079	7.757	192.195
Output	Seponering ⁵⁹	2016	27.131	22.431	5.898	15.023	9.886	2.957	2.780	86.106
		2015	27.399	22.642	7.154	16.092	11.715	3.819	3.479	92.300
		2014	28.502	27.043	6.739	19.059	12.017	3.800	4.177	101.337
	Voeging	2016	4.836	4.242	959	5.032	2.199	947	553	18.768
		2015	4.706	4.679	943	5.363	2.175	859	591	19.316

⁵⁹ In het kader van de **omzendbrief nr. COL 16/2014** van het College van procureurs-generaal betreffende de toepassing van de wet van 12 maart 1998 worden de volgende beslissingen niet meer als een seponering geteld: seining van de dader, pretoriaanse probatie, verwijzing naar de korpschef en administratieve sanctie. Deze worden nu samen met de nieuwe uitstroombeslissing 'onmiddellijke inning betaald' onder de categorie overige richtinggevende beslissingen geteld.

	<i>2014</i>	4.637	4.777	1.151	5.839	1.941	901	712	19.958
Ter beschikking	<i>2016</i>	2.882	2.829	841	1.777	1.316	570	461	10.676
	<i>2015</i>	3.243	3.153	942	2.103	1.684	766	738	12.629
	<i>2014</i>	3.423	3.809	992	2.295	1.636	949	807	13.911
Betaalde MS	<i>2016</i>	464	373	118	439	310	38	50	1.792
	<i>2015</i>	509	527	164	183	307	46	86	1.822
	<i>2014</i>	723	679	287	308	370	55	69	2.491
Voltooide SB	<i>2016</i>	266	121	75	31	139	89	34	755
	<i>2015</i>	241	105	85	66	93	63	41	694
	<i>2014</i>	186	120	81	64	119	31	36	637
Raadkamer voor regeling rechtspleging	<i>2016</i>	651	649	157	586	260	93	83	2.479
	<i>2015</i>	672	503	157	630	252	76	120	2.410
	<i>2014</i>	751	543	181	607	244	113	114	2.553
Dagvaarding	<i>2016</i>	1.364	1.180	446	1.028	901	206	219	5.344
	<i>2015</i>	1.320	1.328	505	906	951	234	219	5.463
	<i>2014</i>	1.754	1.493	520	1.023	836	251	280	6.157
Overige richtinggevende beslissingen ¹⁹	<i>2016</i>	1.181	1.408	402	1.064	1.370	234	238	5.897
	<i>2015</i>	1.233	1.145	369	774	1.215	255	189	5.180
	<i>2014</i>	1.297	888	324	581	1.079	208	166	4.543
Totaal	<i>2016</i>	38.775	33.233	8.896	24.980	16.381	5.134	4.418	131.817
	<i>2015</i>	39.323	34.082	10.319	26.117	18.392	6.118	5.463	139.814
	<i>2014</i>	41.273	39.352	10.275	29.776	18.242	6.308	6.362	151.587
Stock	<i>2016</i>	9.242	7.815	2.910	11.624	5.780	1.551	1.201	38.123

	2015	9.802	8.975	3.086	9.858	6.023	1.640	1.130	40.514
	2014	9.670	8.452	3.930	9.042	6.347	1.771	1.396	40.608

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

CORRECTIONELE AFDELING (deel 2: Beeld van de vereenvoudigde processen-verbaal)⁶⁰

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort
Vereenvoudigde processen- verbaal	2016	83.395			57.467				140.862
	2015	84.864			62.759				147.623
	2014	41.845	33.961	6.681	30.992	24.558	2.998	4.746	145.781

Bron: ANG - federale politie

CORRECTIONELE AFDELING (deel 3: Detailbeeld van de seponeringen)

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort
	2016	17.623	14.280	3.573	8.188	5.945	1.946	1.527	53.082

⁶⁰ Deze gegevens zijn afkomstig van de federale politie. Voor 2015 en 2016 werden enkel gegevens op basis van het nieuwe gerechtelijke landschap aangeleverd.

<u>Seponering- Technisch</u>	<i>2015</i>	18.437	15.218	4.610	10.019	7.240	2.530	2.301	60.355
	<i>2014</i>	19.449	17.117	4.541	11.677	7.763	2.718	2.673	65.938
<u>Seponering- Opportuniteit</u>	<i>2016</i>	9.508	8.151	2.325	6.835	3.941	1.011	1.253	33.024
	<i>2015</i>	8.962	7.424	2.544	6.073	4.475	1.289	1.178	31.945
	<i>2014</i>	9.032	9.905	2.180	7.285	4.196	1.054	1.486	35.138

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

CORRECTIONELE AFDELING (deel 4: Doorlooptijden naargelang de afsluitende beslissing)

DOORLOOPTIJDEN VAN DEZE DOSSIERS: GEMIDDELD AANTAL DAGEN, VAN BINNENKOMST DOSSIER TOT:																	
		Gent		Dendermonde		Oudenaarde		Brugge		Kortrijk		Ieper		Veurne		Totaal Ressort	
		aantal	duur	aantal	duur	aantal	duur	aantal	duur	Aantal	Duur	aantal	duur	aantal	duur	aantal	duur
Seponering ¹⁹	2016	27.131	86	22.431	89	5.898	113	15.023	160	9.886	116	2.957	119	2.780	71	86.106	106
	2015	27.399	82	22.642	79	7.154	158	16.092	132	11.715	128	3.819	101	3.479	102	92.300	103
	2014	28.502	70	27.043	93	6.739	161	19.059	115	12.017	97	3.800	99	4.177	148	101.337	98
Voeging	2016	4.836	130	4.242	156	959	143	5.032	213	2.199	130	947	95	553	82	18.768	156
	2015	1.233	121	4.679	174	943	200	5.363	219	2.175	141	859	82	591	97	19.316	165
	2014	1.291	121	4.777	164	1.151	190	5.839	262	1.941	119	901	63	712	135	19.958	174
Ter beschikking	2016	2.882	46	2.829	58	841	59	1.777	62	1.316	56	570	49	461	65	10.676	55
	2015	3.243	68	3.153	56	942	75	2.103	62	1.684	66	766	37	738	50	12.629	61
	2014	3.423	65	3.809	50	992	57	2.295	45	1.634	67	949	31	807	41	13.911	54
Betaalde Minnelijke Schikking	2016	464	169	373	182	118	147	439	191	310	212	38	257	50	136	1.792	184
	2015	509	181	527	186	164	190	183	215	307	209	46	256	86	143	1.822	192
	2014	723	139	679	175	287	236	308	213	370	235	55	248	69	160	2.491	177
Voltooide Bemiddeling in Strafzaken	2016	266	464	121	672	75	511	31	679	139	483	89	581	34	535	755	531
	2015	241	459	105	523	85	449	66	589	93	543	63	591	41	501	694	505
	2014	186	441	120	472	81	446	64	618	119	507	31	532	36	492	637	485
Raadkamer voor	2016	651	252	649	443	157	544	586	467	260	377	93	258	83	421	2.479	390

regeling rechtspleging	2015	672	253	503	355	157	524	630	454	252	437	76	282	120	442	2.410	374
	2014	751	222	543	334	181	586	607	432	244	364	113	295	114	663	2.553	358
Dagvaarding	2016	1.364	296	1.180	282	446	532	1.028	255	901	238	206	286	219	243	5.344	292
	2015	1.320	286	1.328	272	505	369	906	278	951	253	234	269	219	195	5.463	279
	2014	1.754	269	1.493	261	520	343	1.023	281	836	239	251	260	280	236	6.157	269
Overige richtinggevende beslissingen ¹⁹	2016	1.181	128	1.408	109	402	141	1.064	140	1.370	73	234	137	238	141	5.897	115
	2015	1.233	124	1.145	122	369	145	774	132	1.215	70	255	139	189	114	5.180	114
	2014	1.297	110	888	93	324	166	581	194	1.079	76	208	119	166	119	4.543	114

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

CORRECTIONELE AFDELING (deel 5: Detailbeeld van de hangende zaken op 1 januari 2016)⁶¹

jaar van instroom	Gent		Dendermonde		Oudenaarde		Brugge		Kortrijk		Ieper		Veurne		Totaal Ressort	
	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %
(1) < 2000	2	0,02	8	0,09	1	0,03	8	0,08	4	0,07	7	0,47	1	0,09	31	0,09
(2) 2000	1	0,01	7	0,08	0	0,00	1	0,01	4	0,07	0	0,00	0	0,00	13	0,03
(3) 2001	1	0,01	12	0,14	1	0,03	3	0,03	2	0,04	0	0,00	1	0,09	20	0,05
(4) 2002	1	0,01	3	0,03	5	0,16	2	0,02	1	0,02	0	0,00	3	0,27	15	0,04
(5) 2003	0	0,00	9	0,10	5	0,16	0	0,00	2	0,04	1	0,07	1	0,09	18	0,05
(6) 2004	1	0,01	14	0,16	7	0,23	2	0,02	1	0,02	0	0,00	1	0,09	26	0,07
(7) 2005	0	0,00	7	0,08	4	0,13	1	0,01	2	0,04	0	0,00	1	0,09	15	0,04
(8) 2006	2	0,02	3	0,03	1	0,03	7	0,07	9	0,16	1	0,07	3	0,27	26	0,07
(9) 2007	1	0,01	5	0,06	5	0,16	6	0,06	3	0,05	1	0,07	1	0,09	22	0,06
(10) 2008	5	0,05	3	0,03	5	0,16	2	0,02	18	0,32	2	0,13	0	0,00	35	0,09
(11) 2009	5	0,05	6	0,07	17	0,56	44	0,45	32	0,56	6	0,39	3	0,27	113	0,29
(12) 2010	21	0,22	22	0,25	16	0,52	124	1,27	62	1,09	10	0,65	2	0,18	257	0,66
(13) 2011	57	0,61	45	0,52	27	0,88	205	2,11	84	1,48	12	0,78	2	0,18	432	1,10
(14) 2012	115	1,23	172	1,98	70	2,29	279	2,87	125	2,20	22	1,43	16	1,46	799	2,04

⁶¹ De oudste hangende zaken hebben vaak betrekking op langdurige gerechtelijke onderzoeken (verdwijning, moord met onbekende dader,...).

(15) 2013	392	4,19	421	4,85	153	5,01	649	6,67	314	5,52	56	3,64	48	4,39	2.033	5,20
(16) 2014	1.525	16,31	1.316	15,17	510	16,71	1.459	14,99	849	14,92	278	18,09	176	16,09	6.113	15,62
(17) 2015	7.222	77,23	6.622	76,33	2.225	72,90	6.941	71,31	4.177	73,42	1.141	74,24	835	76,33	29.163	74,53
TOTAAL	9.351	100,00	8.675	100,00	3.052	100,00	9.733	100,00	5.689	100,00	1.537	100,00	1.094	100,00	39.131	100,00

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

AFDELING POLITIEZAKEN (deel 1: Algemeen overzicht)

De eerste officiële cijfers inzake de politieparketten werden intern verspreid aan de procureurs des Konings voor validatie en contextualisatie. Normaliter zal dit dus in principe het laatste jaar zijn dat er nog geen cijfers voor externe publicatie beschikbaar zijn.

AFDELING JEUGDZAKEN ⁶²

INSTROOM		GENT	DENDERMONDE	OUDENAARDE	BRUGGE	KORTRIJK	IEPER	VEURNE	TOTAAL RECHTSGEBIED
2014	MOF	3.822	2.843	909	2.456	1.792	486	440	12.748
	VOS	3.353	4.960	1.160	1.903	1.701	889	763	14.729
2015	MOF	3.406	2.967	764	2.482	1.891	394	429	12.333
	VOS	3.702	5.416	1.360	2.186	1.691	818	813	15.986

⁶² Voor verdere methodologische ondersteuning bij de tabel, wordt verwezen naar de gepubliceerde analyse: "De instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten (2006-2010)". http://www.om-mp.be/stat/jeu/n/SA_JEUGD_INSTROOM_2006-2010_NL.pdf en voor de meest recente cijfergegevens wordt verwezen naar <http://www.om-mp.be/stat>

2016	MOF	3.882	3.432	925	2.409	1.991	537	436	13.612
	VOS	4.609	5.711	1.754	2.624	1.897	1.013	635	18.243

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

RECHTBANKEN VAN KOOPHANDEL⁶³

			Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort
Input	Nieuwe zaken ⁶⁴	2016	7.900	5.723	1.881	4.506	5.291	987	1.060	27.348
		2015	8.330	5.997	2.039	5.508	6.934	1.354	1.243	31.405
		2014	7.220	6.383	1.721	5.000	6.678	1.183	1.135	29.320
Output	Vonnissen en beschikkingen ²⁴	2016	10.727	11.496	2.791	8.450	9.376	1.591	2.159	46.590
		2015	7.076	5.460	2.033	6.387	7.214	1.359	1.311	30.840
		2014	6.520	5.916	1.694	5.192	6.586	1.160	1.167	28.235

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

⁶³ Omdat er geen cijfers meer worden aangeleverd met de stock op 1/1 van elk jaar werd er voor gekozen om in deze tabellen geen stockcijfers meer op te nemen.

⁶⁴ Nieuwe zaken en vonnissen van alle rollen samen (algemene rol, rol van de eenzijdige verzoekschriften, niet op de rol der verzoekschriften ingeschreven verzoekschriften rol van kort geding, Pro Deo).

VREDEGERECHTEN

			GENT	DENDERMONDE	OUDENAARDE	BRUGGE	KORTRIJK	IEPER	VEURNE	TOTAAL
<u>Input</u>	Hangende zaken op 1/1	2016								
		2015	9.763	7.225	2.508	6.076	10.760	2.390	1.205	39.927
		2014	9.116	6.958	2.410	6.295	10.366	2.457	1.118	38.720
	Nieuwe zaken	2016	18.396	20.334	6.649	20.628	10.470	3.616	3.107	83.200
		2015	17.518	19.015	6.004	19.555	11.595	3.326	3.380	80.393
		2014	17.997	18.244	5.885	19.186	12.321	3.321	3.695	80.649
	Totaal	2016								
		2015	27.281	26.240	8.512	25.631	22.355	5.716	4.585	120.320
		2014	27.113	25.202	8.295	25.481	22.687	5.778	4.813	118.369
<u>Tussenvonnissen</u>		2016								
		2015	1.357	1.102	639	947	986	100	157	5.288
		2014	1.221	1.165	755	1.059	1.262	139	145	5.746
<u>Output</u>	Eindvonnissen	2016	18.145	20.251	6.542	21.966	12.000	3.807	3.394	86.105

		2015	16.875	19.103	5.891	19.358	11.123	3.285	3.207	78.842
		2014	18.054	18.628	5.872	19.749	12.113	3.502	3.648	81.566
Stock³		2016								
		2015	10.406	7.137	2.621	6.273	11.232	2.431	1.378	41.478
		2014	9.059	6.574	2.432	5.732	10.574	2.276	1.165	37.812

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

POLITIERECHTBANKEN

STRAFZAKEN

			<u>Gent</u>	<u>Aalst</u>	<u>Divisie</u> <u>Dendermonde</u>	<u>Sint-</u> <u>Niklaas</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal</u> <u>Ressort</u>
Input	Inleidingen	<i>2016</i>	14.079	7.136	8.299	4.918	20.353	4.121	13.167	5.704	2.745	2.583	62.752
		<i>2015</i>	14.492	6.063	7.344	4.549	17.956	4.271	10.776	8.203	1.957	2.385	60.040
		<i>2014</i>	15.795	6.559	7.165	5.652	19.376	5.228	13.427	10.125	2.763	2.090	68.804
Tussenvonnissen		<i>2016</i>	59	297	342	233	872	2	45	119	22	32	1.151
		<i>2015</i>	93	234	285	153	672	3	35	95	14	41	953
		<i>2014</i>	148	167	328	168	663	5	41	97	21	15	990
Output	Eindvonnissen	<i>2016</i>	12.360	6.405	7.594	4.125	18.124	3.810	11.849	5.475	2.515	2.348	56.481
		<i>2015</i>	14.375	6.298	7.377	4.538	18.213	4.247	10.814	8.254	1.919	2.366	60.188
		<i>2014</i>	14.063	6.050	6.274	4.840	17.164	4.828	12.796	9.191	2.529	1.897	62.441

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

BURGERLIJKE ZAKEN

			Gent	Aalst	Divisie Dendermonde	Sint- Niklaas	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort
Input	Inleidingen	2016 ⁶⁵											
		2015		121	137	158	416	174		401	134	77	1.202
		2014	619	120	200	146	466	169	490	363	98	96	2.301
Tussenvonnissen		2016	228	20	22	58	100	78	0	0	25	0	431
		2015		16	74	20	110	58		52	21	13	254
		2014	223	15	38	12	65	53	58	33	21	10	477
Output	Eindvonnissen	2016	618	75	84	105	264	299	130	161	76	11	1.559
		2015		126	183	139	448	146		369	127	103	1.193
		2014	625	163	201	160	524	191	487	364	101	95	2.387

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst) voor de gegevens van 2014-2015

⁶⁵ Het aantal inleidingen binnen de politierechtbank op burgerlijk vlak werden niet ter beschikking gesteld voor het burgerlijk jaar 2016.